

ПРЕСКЛИПИНГ

29 декември 2020 г., вторник

Обобщен мониторинг 23 – 28 декември 2020 г.

www.nova.bg, 23.12.2020г.

<https://nova.bg/news/view/2020/12/23/309356/аптеките-отчитат-рекордно-търсене-на-бързи-тестове/>

Аптеките отчитат рекордно търсене на бързи тестове

Според фармацевтите хората искат да се тестват преди да се съберат с близки за празниците

Даниела Пехливанова

Само за ден в аптеките са продадени рекорден брой бързи тестове. Фармацевтите обаче го отдават не на заобикаляне на правилата, а на факта, че хората искат да се тестват преди да се съберат с близките си за празниците.

„Преди 2-3 часа ми докараха антигенни тестове, вече имам едва 7-8. Днес повече с тестове се занимавам, отколкото с лекарства”, каза магистър-фармацевтът Мая Попова. Споделя и, че понякога се съгласява да помогне с теста, като им взима проби. За днес вече има един положителен.

Според медиците тестовете, които купуваме сами от аптеките имат смисъл, но само ако се правят след инкубационния период.

„Точни са, особено антигенния тест е добър и трябва да разчитаме на това, защото има различни причини поради които хората не могат да отидат до здравни заведения”, каза ирусологът проф. Радка Аргирова.

„Бързите тестове стават все по-надеждни, тъй като ние правим такъв, който е над 96 процента достоверен”, заяви Михаела Драгоманова, работеща в лаборатория в София.

От COVID зоните, където традиционно се занимават с тестване пък прогнозира рязък скок в броя на новозаболените, след като и антигенните влязат в статистиката.

„Предполагам, че между 10 и 20 процента ще се увеличи броят на регистрираните положителни проби, тъй като досега по-голямата част от нашите пациенти бяха изследвани с бързи антигенни тестове”, каза д-р Васил Василев, управител на 12-то ДКЦ. Там само днес са изолирали 10 положителни проби именно с бързи тестове.

От Столичната община заявиха за NOVA, че от създаването на COVID зоните в ДКЦ-тата до сега от там има 2456 положителни проби при направени малко под 8500 теста.

А вчера положителните проби са 26, което е 19 процента от всички тествани в кабинетите. След приравняването на бързите тестове към PCR-ите обаче очакват отлив на хора, които по думите им ще се пренасочат към аптеките. Причината – направен в домашни условия тест няма да бъде отчетен в информационната система.

www.btv.bg, 23.12.2020г.

<https://btvnovinite.bg/predavanja/lice-v-lice/prof-angelov-praznici-sa-ne-mozhem-da-ostavim-balgarskite-grazhdani-v-anglija.html>

Проф. Ангелов: Празници са – не можем да оставим българските граждани в Англия

Ваксините пристигат у нас на 25 декември, обяви здравният министър

COVID ваксините пътуват към България и ще са в страната, или на 25 декември вечерта, или на 26-ти сутринта.

Това каза в „Лице в лице“ проф. Костадин Ангелов. Имало вероятност той да е първият ваксиниран, но това ще се реши ден по-рано от ваксинационния щаб, поясни здравният министър.

В първата фаза от ваксинирането дози ще получат хората на първа линия – лекари, фармацевти, стоматолози и пр. Втората фаза включва държавните служители, а във фокуса на третата фаза ще са възрастните хора.

Приоритет на министерството е българските граждани да бъдат информирани за ваксината, коментира още Ангелов. Той обяви, че в дните между Коледа и Нова година ще се проведе мащабна информационна кампания, а от днес вече е достъпно и пълното описание на препарата в два варианта – за медици и лица, специализирани в материята, както и за редови граждани, които нямат тесни познания в областта.

По думите на здравния министър всеки български гражданин, който пожелае да се ваксинира, ще може да го направи. Това обаче най-вероятно ще стане в следващите месеци, а заявки ще се подават при личните лекари, които от своя страна ще преценяват дали даден пациент има противопоказания за поставяне на ваксината.

„Първата ваксина, която е излязла, е показана за лица над 16 години. Кратката характеристика и информацията за пациента отговаря на всички въпроси. Вече няма място за страх“, увери проф. Ангелов.

От разговора с него стана ясно още, че ваксината предпазва и от новия щам на COVID-19, заради който България временно спря полетите от и до Великобритания.

По-рано през деня обаче заповедта беше отменена, а здравният министър обясни, че по-рано информацията за новия щам е била оскъдна, а сега се знае, че той протича не по-различно от разпространената вече инфекция.

Проф. Ангелов не потвърди информацията, която се появи в редица световни медии, а именно, че новият щам заразява и деца – групата, която досега беше неподатлива на COVID-19.

„Информацията, която имаме е, че този вирус може да се контролира по начина, по който се контролира и сега. Препоръките са, че трябва да се разрешат пътуванията между държавите. Трябва да се въведе представяне на PCR тест 72 преди пътуването и разбира се този пътуващ човек да се постави под 10-дневна карантина. Тъй като в момента са празници, ние не можем да оставим българските граждани в Англия. Ние трябва да покажем цялата грижа“, обясни здравният министър.

Той не даде конкретика – кога ще бъдат разхлабени мерките, като заяви, че всичко зависи от темповете, с които се разпространява заразата.

www.bgonair.bg, 23.12.2020г.

<https://www.bgonair.bg/a/2-bulgaria/212670-rabotyat-li-bezproblemno-elektronnite-retsepti>

Работят ли безпроблемно електронните рецепти?

Все още малко аптеки работят по новата система

Преди броени дни личните лекари започнаха да издават електронни рецепти. Към момента едва 5 аптечни мрежи разполагат с подобна система, но в близките седмици се очаква техният брой да се увеличи.

При посещение на аптеката, пациентът трябва да даде 12-цифрен код и ЕГН, или само ЕГН и дата на издаване, а фармацевтите получават достъп до информацията за изписаните лекарства от личния лекар.

От днес влиза в сила и още една промяна. Антигенните тестове за установяване на коронавирус се приравняват с PCR изследването. Тази нова практика ще даде ясна статистика за това каква част от хората наистина боледуват у нас, категорични са лекари.

"В началото беше трудно, от вчера вече не срещаме затруднения с издаването на електронни рецепти. Все още е в сила вариантът пациентът да отиде в аптеката, в която е закупил лекарството предишния месец и да може да го получи без рецепта в хартиен или електронен вариант. Нямаме проблеми и с електронното издаване на талони за PCR тестове", това сподели общопрактикуващият лекар д-р Захаринка Гочева в предаването "Директно" по Bulgaria ON AIR.

Според нея процесът бива затруднен, заради факта, че все още малко аптеки работят с електронните рецепти. Засега системата не позволява издаване на направление за антигенен тест, но личните лекари смятат, че този проблем ще бъде разрешен до една седмица.

„Като цяло електронния процес улеснява работата ни и нашите пациенти. Не е необходимо да се разхождат с рецептурни книжки, които много често се губят, допускат се допълнителни грешки при разписването им. Когато информацията е в системата на аптеката, тя е по-точна“, категорична е Гочева.

Съдейки по своята практика Гочева твърди, че има твърде много хора, които си правят сами антигенни тестове или закупват тест за домашно ползване: "Поне 2-3 повече са заболелите от коронавирус, официалната статистика не е реална", предупреждава тя.

"Ако лечението на болен от ковид се води от лекар, независимо дали е в домашни условия, не е толкова страшно. Опасността идва, когато се само назначават антибиотици и лекарства. Самолечението е крие много рискове, особено при влошаване на състоянието и невъзможност да се прецени какво лечение е нужно, тъй като при коронавируса има затишие, при което пациентът може да няма кашлица и температура, а силно потене, отпадналост или задух и той все пак да има пневмония. Лекарят трябва да прецени дали е нужно постъпване в болница, назначаване на изследвания или тестове", категорична е Гочева.

Според нея вирусът протича изключително леко при децата, дори много по-леко от грип тип А и тип В.

"Те наистина боледуват по-рядко, но се заразяват и в най-ранна детска възраст и пренасят инфекцията. Най-вече болестта идва от тийнейджърите въщи. В последно време имам и много млади пациенти с тежко протичане на коронавируса", сподели тя в ефира на предаването.

Пандемията поставя и други изпитания пред лекари и пациенти.

"След началото на пандемията всеки трети човек се оплаква от цялостно неразположение, стрес, отпадналост, а всеки втори, прекарал коронавирусна инфекция, се оплаква от задух, нарушена концентрация. Има твърде много хора с пост-коронен синдром. Тези симптоми се проявяват при всички възрасти", обясни още д-р Гочева.

www.bnr.bg, 23.12.2020г.

<https://bnr.bg/varna/post/101394287/kakvi-sa-harakteristikite-na-vaksinata-na-pfizer-biontech>

Какви са характеристиките на ваксината на Pfizer-BioNTech

Министерство на здравеопазването публикува цялата информация за ваксината на Pfizer-BioNTech.

Името на лекарствения продукт е Comirnaty концентрат за инжекционна дисперсия и РНК ваксина срещу COVID-19 (нуклеозидно модифицирана).

Това е многодозов флакон и съдържанието му трябва да се разрежда преди употреба. Един флакон (0,45 ml) съдържа 5 дози по 0,3 ml след разреждане. 1 доза (0,3 ml) съдържа 30 микрограма и РНК ваксина срещу COVID-19 (включена в липидни наночастици).

ЕднOVERижна, 5'-кепирана информационна РНК (иРНК), произведена с използване на безклетъчна *in vitro* транскрипция от съответните ДНК-матрици, кодиращи вирусния S (spike) протеин на SARS-CoV-2, пише в характеристиката на ваксината.

Като лекарствена форма пише, че това е концентрат за инжекционна дисперсия (стерилен концентрат). Ваксината представлява бяла до почти бяла замразена дисперсия (рН: 6,9 – 7,9).

Comirnaty е показана за активна имунизация за превенция на заболяването COVID-19, причинено от вируса SARS-CoV-2, на лица на възраст 16 и повече години. Употребата на тази ваксина трябва да е в съответствие с официалните препоръки.

За дозировката пише, че при поставяне на лица на възраст 16 и повече години Comirnaty се прилага интрамускулно след разреждане като курс от 2 дози (по 0,3 ml всяка) през интервал най-малко 21 дни.

Липсват данни относно взаимозаменяемостта на Comirnaty с други ваксини срещу COVID-19 за завършване на ваксинационния курс. Лица, на които е приложена 1 доза Comirnaty, трябва да получат втора доза Comirnaty, за да завършат ваксинационния курс.

Безопасността и ефикасността на Comirnaty при деца и юноши на възраст по-малко от 16 години все още не са установени. Налични са ограничени данни. Не се налага коригиране на дозата при лица в старческа възраст ≥ 65 години.

Comirnaty трябва да се прилага интрамускулно. Предпочитаното място е делтоидният мускул в горната част на ръката. Не инжектирайте ваксината интраваскуларно, подкожно или интрадермално. Ваксината не трябва да се смесва в една и съща спринцовка с други ваксини или лекарствени продукти.

Има съобщения за събития на анафилаксия. Винаги трябва да има на разположение подходящо медицинско лечение и наблюдение в случай на анафилактична реакция след приложение на ваксината.

Препоръчва се внимателно наблюдение в продължение на най-малко 15 минути след ваксинацията. Не трябва да се прилага втора доза от ваксината на лица, получили анафилаксия към първата доза Comirnaty.

Във връзка с ваксинацията могат да възникнат реакции, свързани с тревожност, включително вазовагални реакции (синкоп), хипервентилация или реакции, свързани

със стреса, като психогенен отговор към инжектирането с игла. Важно е да се вземат предпазни мерки, за да се предотврати нараняване от припадане.

Ваксинацията трябва да се отложи при лица, страдащи от остро тежко фебрилно заболяване или остра инфекция. Наличието на лека инфекция и/или невысока температура не трябва да става причина за отлагане на ваксинацията.

Както при други интрамускулни инжекции ваксината трябва да се прилага внимателно при лица, получаващи антикоагулантна терапия или лица с тромбцитопения или някакво нарушение на кръвосъсирването (като хемофилия), тъй като при тези лица могат да възникнат кръвене или образуване на синини след интрамускулно приложение.

Ефикасността, безопасността и имуногенността на ваксината не са оценени при имунокомпрометирани лица, включително тези, получаващи имуносупресивна терапия. Ефикасността на Comirnaty може да е по-ниска при имуносупресирани лица.

Продължителността на защитата, предоставяна от ваксината, не е известна, тъй като тя все още се определя в текущи клинични проучвания. Както при всяка ваксина, ваксинацията с Comirnaty може да не защити всички ваксинирани. Лица може да не са напълно защитени до 7-мия ден след втората доза от ваксината.

Има ограничен опит от употребата на Comirnaty при бременни жени. Проучванията при животни не показват преки или непреки вредни ефекти, свързани с бременността, ембрионалното/феталното развитие, раждането или постнаталното развитие. Приложение на Comirnaty по време на бременност трябва да се обсъжда, само когато потенциалните ползи надвишават всякакви потенциални рискове за майката и фетуса.

Безопасността на Comirnaty е оценена при участници на възраст 16 и повече години в 2 клинични изпитвания, в които са включени 21 744 участници, получили поне една доза Comirnaty.

В Проучване 2 общо 21 720 участници на възраст 16 или повече години са получили поне 1 доза Comirnaty и общо 21 728 участници на възраст 16 или повече години са получили плацебо (включително 138 и 145 юноши на 16- и 17-годишна възраст съответно в групата на ваксината и групата на плацебо). Общо 20 519 участници на възраст 16 или повече години са получили 2 дози Comirnaty.

Към момента на анализа на Проучване 2 общо 19 067 (9 531, получили Comirnaty, и 9 536, получили плацебо) участници на възраст 16 и повече години са оценени за безопасност в продължение на най-малко 2 месеца след втората доза Comirnaty. Това включва общо 10 727 (5 350, получили Comirnaty, и 5 377, получили плацебо) участници от 16 до 55-годишна възраст и общо 8 340 (4 181, получили Comirnaty, и 4 159, получили плацебо) участници, на възраст 56 и повече години.

Най-честите нежелани реакции при участниците на възраст 16 и повече години са болка на мястото на инжектиране (>80%), умора (>60%), главоболие (>50%), миалгия и втрисане (>30%),

артралгия (>20%), пирексия и подуване на мястото на инжектиране (>10%) и обикновено са леки или умерени по интензитет и отзвучават в рамките на няколко дни след ваксинацията. Малко по-малка честота на събитията на реактогенност се свързва с по-голяма възраст, пише в характеристиката на ваксината.

www.banker.bg, 23.12.2020 г.

<https://www.banker.bg/obshtestvo-i-politika/read/edinstveno-vaksinata-shte-podpomogne-za-izgrajdaneto-na-kolektiven-imunitet>

Акад. Богдан Петрунов:

Единствено ваксината ще подпомогне за изграждането на колективен имунитет

Елизабет Дафинова

„Правеното досега съответства на факта, който сме наблюдавали, всепризнат навсякъде по света. Затова приравняването на антигенните тестове към PCR тестовете няма да промени съществено мерките срещу коронавируса“. Това каза пред БНР акад. Богдан Петрунов.

Според него постоянно ще се появяват мутации на коронавируса. „Важно е мутацията да не бъде в тази част на вируса, на базата на която са направени ваксините. Засега няма данни за това. Да се наложи разработване на нов тип ваксина - това не бива да ни изненадва... Малко е излишна паниката с новия щам, регистриран във Великобритания“, обясни той.

„Скептицизмът към ваксините идва от лошата информация. Трябва по-добра „промоция“. Няма нищо по-добро в момента от това да се направи имунизация. Единствено ваксината ще подпомогне изграждането на т.нар. „колективен имунитет“... Данните, които имаме, показват, че няма сериозни странични реакции... За да видим какво е най-добро за всеки пациент, трябва първо да видим „визитната картичка“ на ваксината - какви са показанията, противопоказанията“, допълни акад. Петрунов.

www.news.bg, 23.12.2020 г.

<https://news.bg/bulgaria/bolnitsite-iskat-speshna-sreshta-s-nzok-za-da-utochnyat-kolko-struva-lechenieto-na-covid-19.html>

Болниците искат спешна среща с НЗОК, за да уточнят колко струва лечението на COVID-19

Болници искат среща с ръководството на НЗОК, след като от там заявиха, че не знаят колко струва лечението на пациентите с COVID инфекция. По-рано днес професор д-р Петко Салчев заяви, че ръководството на НЗОК няма информация колко струва лечението на един пациент с COVID инфекция. В отговор на питането и на готовността въпросът с цената на клиничната пътека да бъде обсъден отново, ако тя се окаже недостатъчна, от Българска болнична асоциация каним ръководството на касата на разговори, в които да предоставят анализ на цената на клиничната пътека и реалните разходи и заедно да намерим решение на проблем, който вече дава отражения.

Цената на лечението на всеки пациент е различна, но в голяма част от случаите тя драстично надвишава цената на клиничната пътека. Разликата започва от 50% над клиничната пътека, а твърде често надхвърля 100%. Това е и причината преди седмици ББА да оповести, че това ще създаде финансови затруднения на редица болници.

Те заявиха, че ще изпратят официално писмо до професор д-р Петко Салчев, в което заявяват готовност да се включат в нов разговор, като предоставят на НЗОК цялата информация, с която разполагат, както и конкретни предложения за решения.

www.dir.bg, 23.12.2020 г.

<https://dnes.dir.bg/obshtestvo/novata-golyama-nadezhda-za-lechenie-na-covid-bez-vaksini>

Новата голяма надежда за лечение на COVID без ваксини

Според видния американски пулмолог д-р Пиер Кори, от 800 медици, нили "Ивермектин" превантивно, нито един не се е заразил с коронавирус

След бързо появилите се няколко ваксини срещу COVID-19, хората продължават да се притесняват, вълнуват и питат: Чудесно, но защо никой не откри лекарство?! Безопасно ли е да се ваксинираме, докато сме заразени или болни? Толкова ли няма поне един медикамент, който да ни спаси от коронавируса? Оказва се, че може би има...

Според медицински публикации, новата надежда в борбата с COVID, е "добре забравеното старо", както често се слечва. Става въпрос за евтиния лекарствен продукт "Ивермектин", чиито патент е изтекъл, което го прави още по-лесен за бързо въвеждане в употреба, ако ефикасността му се докаже безусловно от експертите.

Един от най-известните американски пулмолози - д-р Пиер Кори, неотдавна буквално умоляваше Сената да принуди федералната Агенция по храните и лекарствата (FDA) да прегледат пратените от него и колегите му нови данни за ефекта от лекарството. При изслушването си в Сената, проведено на 8 декември 2020 година, той изрично даде за пример проучване от Аржентина. По думите му, то е проведено от д-р Ектор Карбайо, основният отговарящ за проучванията на "Ивермектин" в южноамериканската държава. Резултатите, по думите на д-р Кори, от 800 медици, пили "Ивермектин" превантивно, нито един не се е заразил с COVID-19! От други 400, които не са го пили, 58% са се заразили - т.е. 237 души.

У нас в началото на юли тогавашният здравен министър Кирил Ананиев обяви, че има клинично проучване в 9 болници за ефекта на "Ивермектин". Резултатите от него обаче не са обявени до ден-днешен.

Междувременно един от изтъкнатите български медицински специалисти - полк. доц. д-р Георги Попов, началник на Катедра „Инфекциозни болести" във ВМА, разкри в интервю през blitz.bg, че болницата му е един от участниците в изследването на ефектите на "Ивермектин".

"Този препарат се появи в полезрението при лечение на коронавирусната инфекция още през април 2020 г. В началото качествата му бяха подценени, защото се смяташе, че може да се използва най-вече при лечение на паразитни болести, проказа и филариаза. Проведени бяха и изследвания за качествата на "Ивермектин"-а в нашата страна. Аз съм особено радостен, че и нашата болница участваше в това проучване, заедно с още 9 медицински центъра в цялата страна. Аз бях поканен като клиничен консултант в това проучване и като такъв съм подписал споразумение за конфиденциалност. По тази причина сега не мога да коментирам в детайли резултатите от проучванията, но ще отворя малко вратата като кажа, че то е към своя край. Проучването е двойно слято и плацебо контролирано, провежда се по всички изисквания на световната практика. Ние сме към края на това проучване и с колегите дадохме мнението си във връзка с използването на този препарат. Мога да кажа, че съм голям оптимист за стотите болни в цялата страна, които получиха този медикамент като част от българското проучване за "Ивермектин"-а", открихна завесата пред голямата надежда срещу COVID доц. Попов.

По думите на експерта, ивермектинът се използва рано в лечението на коронавирусната инфекция. Той няма показания при една седмица след заболяването. "Показанията му са две: като профилактика, знаем, че има две много важни проучвания в Аржентина и Израел, където е включен в националния център за профилактика на вирусната инфекция. В Аржентина проучването завърши с много добри резултати по отношение на профилактиката. Второто приложение на "Ивермектин"-а е непосредствено след започване на лечението от COVID19. Неговият прицел е в профилактиката, като намали възможността вирусът да проникне в клетката. Това е и голямата сила на този медикамент и с тази цел се използва още в началото на лечението", споделя началникът на Катедра „Инфекциозни болести" във ВМА.

Наблюденията на доц. Попов сочат, че след клиничното проучване на "Ивермектин"-а, което е съвсем към края си, той ще бъде предоставен на Националната лекарствена агенция в България. "И ще чакаме нейното разрешение за официалната му употреба в нашата страна като превантивно и лечебно средство. След като разрешението бъде получено, "Ивермектин"-ът ще бъде въведен официално в клиничната практика. Независимо че официалните документи ще бъдат подписани през януари, този препарат вече се използва в много аптеки и болници. Колегите от "Пирогов" съобщават за много добри резултати при лечението с този препарат", заяви доц. Попов.

www.nova.bg, 24.12.2020 г.

<https://nova.bg/news/view/2020/12/24/309427/>

Пускат "Ивермектин" в аптеките през януари

Фармацевтичният гигант "Хювефарма" чака официално разрешение

Фармацевтичният гигант "Хювефарма" чака официално разрешение за пускане на българския пазар на препарата "Ивермектин", който помага в битката с COVID-19 и дори може да се използва като превенция.

Клиничните изследвания, възложени от "Хювефарма", са преминали успешно, а специалният медикамент вече е получил и международен патент, съобщава blitz.bg.

В подкрепа на полезното му действие при COVID-19, се изказаха редица български учени и доктори, сред които проф. Иво Петров, д-р Антон Койчев, д-р Чавдар Ботев, Богдан Кирилов.

Очаква се Изпълнителната агенция по лекарства да даде зелена светлина пред разпространението на "Ивермектин" в първите дни на 2021 г., а пускането му в аптеките да стане факт до средата на януари.

www.dnes.bg, 24.12.2020 г.

<https://www.dnes.bg/obshtestvo/2020/12/24/prof-petrov-miliardi-hora-shte-bydat-spaseni-s-vaksinite.474527>

Проф. Петров: Милиарди хора ще бъдат спасени с ваксините

И „Ремдесевир“, и „Ивермектин“ помагат при лечението на COVID-19

„Благодарение на ваксините ще бъдат спасени милиарди хора. Сигурен съм, че на пазара ще излязат няколко вида ваксини“. Това каза кардиологът проф. Иво Петров пред Нова тв.

Той бе категоричен, че ползите от ваксините са много повече от рисковете, които поставянето им крие. Според професора медиците трябва да се ваксинират, защото това би било отговорното поведение.

„Общият брой на излекуваните и получили някакъв имунитет плюс ваксинираните ще прекъсне веригата на заразата“, коментира още кардиологът.

Той е убеден, че нито един регулаторен орган няма да позволи до хората да стигне ваксина, която застрашава здравето и живота им.

Проф. Петров коментира и медикаментите, които се използват при лечението на COVID-19. И подчерта, че профилактичното пиене на лекарства крие рискове.

„Няколко медикамента с доказано антивирусно действие помагат – сред тях са и „Ремдесевир”, и „Ивермектин”. Вече познати лекарства, приложени в точния момент, помагат срещу коронавируса. Все още обаче няма точен протокол”, каза кардиологът. Според него в отминаващата трудна година всички, включително и медиците, са научили много. „Изживяваме един катарзис. И въпреки многото негативи ще излезем по-силни, особено откъм наука и знания”, заключи професорът.

По публикацията работи: Елка Василева

www.bnr.bg, 24.12.2020 г.

<https://bnr.bg/horizont/post/101394670/evropeiski-imunizacionen-pasport-za-vseki-s-vaksina-sreshtu-covid-19>

Европейски имунизационен паспорт за всеки с ваксина срещу Covid-19

Всеки, който се ваксинира срещу Covid-19, ще притежава европейски имунизационен паспорт, съобщи главният държавен здравен инспектор Ангел Кунчев на брифинга на Националния оперативен щаб.

След провеждането на имунизацията на два приема, хората ще получават документ, който може да им послужи при пътуване в други държави, обясни доц. Кунчев:

"Като за момента ние сме заложили този документ, който беше разработен от Европейската комисия, той не е окончателно приет, но сме взели максимално близко до него, за да може ако в бъдеще има общоевропейски, той да е приравнен и нашият към него и да служи за всички останали страни".

На брифинга на НОЩ беше съобщено още, че в България вече няма области, които да са в червената зона за заболяемост от Covid-19.

Болестта отстъпва - обяви здравният министър Костадин Ангелов.

www.dir.bg, 24.12.2020 г.

<https://dnes.dir.bg/obshtestvo/borisov-parvi-shte-se-vaksinirat-ministarat-i-shefovete-na-bolnitsi-az-kogato-mi-doyde-red>

Борисов: Първи ще се ваксинират министърът и шефовете на болници. Аз, когато ми дойде ред

Разбира се, по желание. Да не излезе, че някой ви е разпоредил, заяви министър-председателят

На 27-и декември министърът на здравеопазването, шефовете на болници първи се ваксинират, аз - когато ми дойде ред, защото 90 дни трябва да минат (след преболедуване на коронавируса), имам много антитета, а и казали сме - лекарите на първа линия, медицинските работници, които по желание първи искат да си направят. Това заяви премиерът Бойко Борисов по повод старта на ваксинационната кампания в България срещу коронавирусната инфекция.

На работно съвещание тази сутрин той обсъди епидемиологичната обстановка в страната. По време на срещата стана ясно, че в страната вече няма области в червената зона.

"Разбира се, вие - Балтов, Мутафчийски, Ангелов - по желание ще се ваксинирате. Да не излезе, че някой ви е разпоредил. След 21 дни пак, защото така се поставя тази ваксина", обърна се премиерът към здравния министър и шефовете на ВМА и "Пирогов".

Първите 10 000 ваксини, разработени от "Пфайзер" и "Бионтех", ще пристигнат на 26 декември. С тях на следващия ден започва имунизацията като първите ваксинирани ще са медици, работещи на първа линия в борбата с COVID 19.

"До края на януари очакваме да имаме 100 000 дози, които ще бъдат достатъчни за 50 000 човека", обяви Богдан Кирилов, директор на Изпълнителната агенция по лекарствата.

Във Военномедицинска академия срещу COVID-19 първо ще бъдат ваксинирани знакови лица. Това заяви на редовния брифинг ръководителят на Националния оперативен щаб ген.-майор проф. д-р Венцислав Мутафчийски. По думите му така ще се даде пример и те ще "заразят" своите колеги.

Той обясни, че приоритетно ще се ваксинират медиците на първа линия, а след това и тези, които работят в останалите клиници. Ръководителят на Щаба допълни, че тези, които са изкарали COVID-19 също ще изчакат за поставяне на имунизация.

www.standartnews.com, 25.12.2020 г.

<https://www.standartnews.com/balgariya-zdraveopazvane/dva-vida-retsepti-pone-do-oktomvri-447302.html>

Два вида рецепти поне до октомври

*Хронично болните вече няма да се лутат с книжки, за да си вземат лекарствата
Електронната стартира, но аптеки може да фалират, ако се наложи сами да
платят за нов софтуер*

Стела Стоянова

Дълго прокламираната електронна рецепта стартира преди дни, или поне така обяви здравното министерство. След десетилетия обещания най-сетне личните лекари ще могат да издават е-рецепти на пациентите си, така че те да не чакат на опашки, когато трябва например да се поднови терапията им, или когато са под карантина и не могат да посетят джипито. Голямото "но" в случая е свързано с това, че засега софтуерът на повечето аптеки и лични лекари не е актуализиран, така че те няма да могат да заработят скоро с рецептата. Заместник-министърът на здравеопазването Жени Начева заяви, че са подготвени специални стикери за аптеките, които вече имат този софтуер и изпълняват подобни рецепти. Според един от шефовете на аптечните асоциации Антон Вълев обаче до момента нито една аптека не е издала подобна рецепта. Синхронизирани са някои от софтуерните продукти, но се пита кой ще плати за това.

"Приветстваме електронните рецепти, защото ние от десет години агитираме за тях. Въпросът обаче е сега как ще се извърши синхронизацията на софтуера. Аптекарите веднъж бяха принудени да платят по 300 лева за нов софтуер заради европейското изискване за валидиране на рецептите и, благодарение на това, част от тях фалираха. Възможно е да има фалити и на други аптеки, които не са част от вериги, особено в малки населени места", допълни той.

Иначе и лични лекари, и аптекари са на мнение, че е-рецептата ще облекчи процеса, но ако се направи по правилния начин. Според доктор Николай Брънзалов, личен лекар и заместник-председател на Българския лекарски съюз, до април нововъведението предимно ще натовари джипитата, които ще трябва да пишат и хартиена, и електронна рецепта, докато се синхронизират софтуерите. В този период пациентите пък ще трябва да се лутат между аптеките, които биха им изпълнили или едната, или другата рецепта. Април е крайният срок, в който рецепти могат да се издават и по двата начина. Ако обаче рецепта на хартия Ви е била издадена през април, тя ще важи без проблем в

следващите шест месеца - тоест до октомври, поясни Антон Вълев. Именно затова двата вида рецепти ще важат паралелно почти до края на следващата година. След това електронно няма да могат да се издават само зелени рецепти, както и такива за наркотични вещества и за някои онкологични препарати, които се заплащат от общината или държавата. Ако се види, че системата работи, същото ще важи и за тях. "Предпочитаме системата да тръгне, а след това да се поправя в движение, ако се налага, отколкото всяка година да говорим как електронната рецепта тръгва - и нея все я няма", коментира Вълев.

С издадената електронна рецепта аптекарите ще могат да влизат директно в досието на болния и да виждат предписаните преди това терапии. Тук е едно от слабите звена, защото здравните досиета са строго поверителни и един срив в системата би означавал възможност някой да получи неоторизиран достъп до информацията за минали и сегашни заболявания на пациенти, за лекарствата, които пият, за зависимости, които иначе не са издавали в личния си живот, но ползват медикаменти срещу тях, за депресии и психични проблеми. От това биха имали огромен интерес и застрахователи, и някои работодатели, и хора, които могат да упражнят натиск върху хора с по-лабилна психика. Засега се приема, че сигурността е гарантирана - срещу подадено ЕГН пациентът получава свой 12-цифрен код, с който може да види какво му е предписано. Същото важи и за фармацевтите. Остава да се види дали това ще действа и на практика, или след хакването на НАП ще видим хакване на огромни масиви от данни за заболявания на хора, които не искат за тях да бъде огласявано публично.

След плюсовете на електронната рецепта е също и това, че тя "ще изкара на преден план и данни за лекарите и аптекарите, които клонят все към определени фирми при предписването на определени лекарства", казва Вълев. "И в момента е пределно ясно, че има фармацевтични компании, които лобират в полза на определени медикаменти. Затова и нашата организация излезе с предложение, когато се предписва лекарство, да се изписва в електронен вид неговото непатентовано наименование, а фармацевтът сам ще реши кой точно вариант да предложи на пациента - включително генеричен, който може би няма да се окаже толкова скъп. Естествено, това важи не за всички лекарства, в много от случаите генерици не са подходящи".

Другото голямо предимство на е-рецептата, стига само да тръгне без грешки, е възможността хронично болни пациенти с рецептурни книжки да не се шурат през месец или два пред кабинета на личния лекар, а директно да получават лекарството си от аптеката. Според лекари обаче това крие и някои опасности - ако те директно ползват старата рецепта, няма как състоянието им да бъде проследено. Може да се нуждаят от нови и по-различни медикаменти, дозата им да бъде увеличена или намалена, но с продължителната рецепта това няма как да бъде проследено. Затова и от Министерство на здравеопазването категорично настояват електронната рецепта също да бъде придружавана от лекарски преглед, освен ако пациентът се намира под карантина.

В допълнение към това фармацевтът зад гишето вече ще може да вижда всички изписвани терапии на пациента, за да съобрази дали най-новото изписано лекарство е адекватно, коментира Антон Вълев. По неговите думи магистър-фармацевтът е също толкова важна фигура в терапията, колкото и лекуващия лекар, затова има право да коригира предписаните дози. Особено що се отнася за лекарства, които се приготвят на място в аптеките. "Именно за тях фармацевтът хаби повече време, отколкото за приготвянето на лекарството, защото трябва да пише документи на ръка и да ги синхронизира в няколко софтуера", коментира той. Електронизацията ще облекчи процеса. Самият пациент благодарение на получения код ще може да проверява какво точно му е предписано - ако той не може да работи на електронно устройство, това ще

могат да правят неговите роднини със същия код. На шега, Вълев заяви също, че новата рецепта ще спаси аптекарите от четене на нечетливи лекарски почерци, като в някои от случаите фармацевтът може да обърка дори и лекарството, което е предписано.

www.bnt.bg, 27.12.2020г.

<https://bntnews.bg/news/zdravniyat-ministar-sardechna-blagodarnost-na-balgarskata-pravoslavna-carkva-za-protognatata-raka-108885news.html>

Здравният министър: Сърдечна благодарност на Българската православна църква за протегнатата ръка

"След месеци на очакване днес най-после можем да се похвалим с началото на имунизационната кампания срещу COVID-19 в страната. Благодаря на всички колеги, които се включиха, и заедно станахме първите ваксинирани българи срещу коронавирусна инфекция!". Това написа в официалния си Фейсбук профил здравният министър проф. Костадин Ангелов, който днес даде началото на ваксинацията срещу COVID-19 и стана първият имунизиран българин.

"Искам да изкажа и най-сърдечната си благодарност на Българската православна църква за протегнатата ръка в този труден за всички ни момент. Какво по-голямо доказателство за нейната подкрепа от това, че днес сред нас имахме честта да бъде и един духовник, Божи човек, в лицето на Негово Преосвещенство Тивериополски епископ Тихон - викарий на Негово Светейшество Неофит Патриарх Български и митрополит Софийски. Той беше ваксиниран наравно с нас и го направи с искреното си убеждение и вярата, че това е най-правилното решение не само за него, но и за всички българи в настоящата ситуация", допълва здравният министър.

"Прекланям се пред този изключителен жест към всички, които се борим срещу разпространението на коронавирусната инфекция, и се надявам, че той ще бъде пример за много хора, които все още не са направили своя избор или се колебаят по отношение на безопасността и ползата от ваксините. Благодаря!!!", написа още проф. Костадин Ангелов.

www.cross.bg, 27.12.2020 г.

<https://www.cross.bg/serbezova-asena-vaksinite-1650908.html#.X-iQodgzbc>

Асена Сербезова: Нека следващата пандемия да бъде пандемия от емпатия

/КРОСС/ Следващата пандемия да бъде пандемия от емпатия - това пожелание отправи пред БНР председателят на Българския фармацевтичен съюз проф. Асена Сербезова. В предаването „Политически НЕкоректно“ тя коментира започналата ваксинация срещу коронавирусната инфекция.

Това е действително съкратена процедура, която се прилага в случаи, когато е от изключителна важност факторът време, тоест колкото по-бързо се справим, толкова повече животи ще бъдат спасени, отбеляза Сербезова относно бързо разработените ваксини срещу коронавируса, някои от които вече се прилагат.

От самото начало регулаторът беше с фармацевтичните компании, които разработваха ваксините, за да им дава научни консултации - за дизайна на клиничните изпитвания, какви крайни точки да зложат, колко хора да бъдат включени и в момента, в който „наръч“ от документация ставаше готов, те го подаваха, което в останалите случаи не е точно така, поясни Асена Сербезова.

За всеки лекарствен продукт съществува риск. Има крехко съотношение полза - риск, но при приема на всеки лекарствен продукт има рискове, заяви тя, запитана за възможните рискове при ваксините за Covid-19.

Ако искаме да повишим ваксиналното покритие, трябва да направим кампания, базирана на обективна информация в достъпен вид, подчерта проф. Сербезова. Фармацевтичният съюз е заявил пред председателя на Националния ваксинационен щаб проф. Красимир Гигов готовността си да се включи в разяснителната кампания за ваксините, съобщи тя.

Относно преведената на български език информация от листовката за ваксината на „Пфайзер“ и „Байонтех“ Асена Сербезова посъветва всеки да прочете предупрежденията и ако попада в някоя от тези групи (което не означава абсолютно противопоказание), внимателно да обсъди със своя лекар ползите и рисковете от поставянето на ваксината.

„Пред мен не стои като въпрос дали да се ваксинирам, а с какъв продукт“, каза проф. Сербезова.

„С информацията за починали, за такива в тежко състояние, която се повтаря по няколко пъти на ден, има изследвания на американската асоциация на психолозите, че в зависимост от личностните характеристики на човека може да се усилят симптомите от негативните новини – симптоми на реално заболяване от 2 до 100 пъти. И ако хората са по-чувствителни към темата Covid-19 и притежават определени личностни характеристики, ако скалата за оценка на стреса е от 0 до 100, прием бързо в болница с диагноза Covid-19 за човек, който вярва, че това е смъртоносно заболяване, оценката на психолозите е над 150 точки. Представете си какъв стрес е това“, коментира още председателят на Българския фармацевтичен съюз. На този фон по думите ѝ е още по-трудно хората да се справят с високоспециализирана медицинска информация, каквато е тази за ваксините.

Въпреки неоспоримите факти и обстоятелства, че това не е фалшива тревога, всъщност ще има дело, прокуратурата внесе обвинителен акт, като го „прецизира“, уточни Асена Сербезова по повод обвинението за всяване на паника, което прокуратурата ѝ отправи, след като през пролетта тя предупреди в интервюта по БНР и БНТ, че е възможен недостиг на медикаменти в аптечната мрежа заради коронавируса. Сербезова посочи, че прокуратурата използва извадени от контекста части от нейни изречения.

„Няма значение кой кого поръчва. Важното е, че институциите могат да се използват в подобен аспект“, изтъкна Сербезова.

Тя пожелава на всички „здраве, късмет, една по-спокойна, по-успешна година, да преминем заедно през тези трудни времена“.

www.mediapool.bg , 27.12.2020 г.

<https://www.mediapool.bg/asena-serbezova-za-vaksinite-e-nuzhna-kampaniya-bazirana-na-obektivna-informatsiya-v-dostapen-vid-news316183.html>

Асена Сербезова: За ваксините е нужна кампания, базирана на обективна информация в достъпен вид

Пред мен не стои въпросът дали да се ваксинирам, а с какъв продукт

Ако искаме да повишим ваксиналното покритие, трябва да направим кампания, базирана на обективна информация в достъпен вид, заяви председателят на Българския фармацевтичен съюз проф. Асена Сербезова в неделя по повод започналата ваксинация срещу Covid-19.

Фармацевтичният съюз е заявил пред председателя на Националния ваксинационен щаб проф. Красимир Гигов готовността си да се включи в разяснителната кампания за ваксините, съобщи тя в интервю пред БНР.

Според различни проучвания, направени към началото на декември, по-малко от 30% от българите изявяват готовност да се ваксинират, докато близо половината са негативно настроени, а останалите се колебаят. Засега е сравнително нисък и процентът медицински персонал, изявил желание за ваксина още с първата възможност. Голяма част от хората предпочитат да изчакат и да видят как ще се развият нещата с челната група ваксинирани.

По повод бързо разработените ваксини срещу коронавируса, някои от които вече се прилагат, проф. Сербезова отбеляза, че това е действително съкратена процедура, която се прилага в случаи, когато е от изключителна важност факторът време, тоест колкото по-бързо се справим, толкова повече животи ще бъдат спасени.

От самото начало регулаторът беше с фармацевтичните компании, които разработваха ваксините, за да им дава научни консултации – за дизайна на клиничните изпитвания, какви крайни точки да заложат, колко хора да бъдат включени и в момента, в който „наръч“ от документация ставаше готов, те го подаваха, което в останалите случаи не е точно така, поясни Асена Сербезова.

За всеки лекарствен продукт съществува риск. Има крехко съотношение полза – риск, но при приема на всеки лекарствен продукт има рискове, заяви тя, запитана за възможните рискове при ваксините за Covid-19.

Относно преведената на български език информация от листовката за ваксината на Pfizer – BioNTech Асена Сербезова посъветва всеки да прочете предупрежденията и ако попада в някоя от тези групи (което не означава абсолютно противопоказание), внимателно да обсъди със своя лекар ползите и рисковете от поставянето на ваксината.

„Пред мен не стои като въпрос дали да се ваксинирам, а с какъв продукт“, каза проф. Сербезова.

„С информацията за починали, за такива в тежко състояние, която се повтаря по няколко пъти на ден, има изследвания на американската асоциация на психолозите, че в зависимост от личностните характеристики на човека може да се усилят симптомите от негативните новини - симптоми на реално заболяване от 2 до 100 пъти. И ако хората са по-чувствителни към темата Covid-19 и притежават определени личностни характеристики, ако скалата за оценка на стреса е от 0 до 100, прием бързо в болница с диагноза Covid-19 за човек, който вярва, че това е смъртоносно заболяване, оценката на психолозите е над 150 точки. Представете си какъв стрес е това“, коментира още председателят на Българския фармацевтичен съюз. На този фон по думите ѝ е още по-трудно хората да се справят с високоспециализирана медицинска информация, каквато е тази за ваксините.

Отиващата си година бе тревожна за проф. Сербезова не само заради кризата с коронавируса.

Въпреки неоспоримите факти и обстоятелства, че не е всявала фалшива тревога с предупрежденията си от началото на април за рисковете от липси и недостиг на някои лекарства заради избухналата епидемия, прокуратурата не се отказа от заведеното дело срещу Сербезова, а през октомври дори го „прецизира“.

Първото обвинение ѝ бе повдигнато на 10 април, няколко дни след като даде две интервюта за БНТ и БНР, в които говори за логистични проблеми при лекарственоснабдяването и риска от недостиг на лекарства – опасения, които по това време споделят редица международни и европейски институции, регулаторни органи и медии.

Прокуратурата настояваше за налагане на глоба на Сербезова, но на 14 септември състав на Софийския районен съд прекрати делото, след като прецени, че обвинението е неясно, а в досъдебното производство са допуснати нарушения, които ограничават правото ѝ на защита.

През октомври прокуратурата е прецизирала обвинението, като уточнява цитатите от интервютата, с които се предполага, че Сербезова е всяла паника, както и часовия диапазон на извършеното престъпление. Освен това се казва, че деянието е в условията на продължаващо престъпление, т.е. Сербезова е обвинена в едно престъпление за двете интервюта, а не в две. Тя отново е заплашена от глоба, ако бъде призната за виновна.

Сербезова посочи пред БНР, че прокуратурата използва извадени от контекста части от нейни изречения в интервюта, които е дала през пролетта.

„Няма значение кой кого поръчва. Важното е, че институциите могат да се използват в подобен аспект“, изтъкна тя.

Председателката на съсловната организация пожелава на всички „здраве, късмет, една по-спокойна, по-успешна година, да преминем заедно през тези трудни времена“.

Следващата пандемия да бъде пандемия от емпатия, пожела още тя.

www.news.bg, 27.12.2020 г.

<https://news.bg/health/farmatsevt-1-za-vsyaako-lekarstvo-ima-risk.html>

Фармацевт №1: За всяко лекарство има риск

Следващата пандемия да бъде пандемия от емпатия - това пожелание отправи пред БНР председателят на Българския фармацевтичен съюз проф. Асена Сербезова пред БНР.

Относно започналата ваксинация срещу коронавирус в страната тя заяви, че процедурата наистина е съкратена, но това се прилага в случаи, когато е **от изключителна важност факторът време**. Колкото по-бързо се справим, толкова повече животи ще бъдат спасени, каза Сербезова относно бързо разработените ваксини срещу КОВИД-19, някои от които вече се прилагат.

За всеки лекарствен продукт съществува риск, призна председателят на фармацевтите у нас. **Има крехко съотношение полза - риск, но при приема на всеки лекарствен продукт има рискове**, заяви тя, запитана за възможните рискове при ваксините за Covid-19.

От самото начало регулаторът беше с фармацевтичните компании, които разработваха ваксините, за да им дава научни консултации. Те са били за дизайн на клиничните изпитвания, какви крайни точки да заложат. Обсъждано е колко хора да бъдат включени и в момента, в който "наръч" от документацията ставаше готов, те го подаваха, което в останалите случаи не е точно така, поясни Асена Сербезова.

Ако искаме да повишим ваксиналното покритие, трябва да направим кампания, базирана на обективна информация в достъпен вид, каза проф. Сербезова. Фармацевтичният съюз е заявил пред председателя на **Националния ваксинационен щаб проф. Красимир Гигов** готовността си да се включи в разяснителната кампания за ваксините, съобщи тя.

Относно преведената на български език информация от листовката за ваксината на "Пфайзер" и "Байонтех" Асена Сербезова посъветва всеки да прочете предупрежденията и ако попада в някоя от тези групи (което не означава абсолютно противопоказание), внимателно да обсъди със своя лекар ползите и рисковете от поставянето на ваксината.

За себе си тя каза: "Пред мен не стои като въпрос дали да се ваксинирам, а с какъв продукт".

Председателят на Фармацевтичния съюз припомни изследване на американската асоциация на психолозите, че **с повторение на негативни новини - информацията за починали, за такива в тежко състояние, хората могат да влошат състоянието си.**

"В зависимост от личностните характеристики на човека може да се усилят симптомите от негативните новини - **симптоми на реално заболяване от 2 до 100 пъти.** И ако хората са по-чувствителни към темата Covid-19 и притежават определени личностни характеристики, ако скалата за оценка на стреса е от 0 до 100, прием бързо в болница с диагноза Covid-19 за човек, който вярва, че това е смъртоносно заболяване, оценката на психолозите е над 150 точки. Представете си какъв стрес е това", коментира председателят на Българския фармацевтичен съюз.

На този фон хората още по-трудно се справят с високоспециализирана медицинска информация, каквато е тази за ваксините.

Относно делото, което бе водено срещу нея, че **предупреждавайки за изчерпване на лекарства в аптечната мрежа била всяла паника, а тя каза, че въпреки неоспоримите факти и обстоятелства, че това не е фалшива тревога,** прокуратурата внесе обвинителен акт по делото, като го "прецизира", уточни Асена Сербезова.

Повод за делото са нейни интервюта през пролетта пред БНР и БНТ, че е възможен недостиг на медикаменти в аптечната мрежа заради коронавируса. Сербезова посочи, че **прокуратурата използва извадени от контекста части от нейни изречения.**

"Няма значение кой кого поръчва. Важното е, че институциите могат да се използват в подобен аспект", каза Асена Сербезова.

Припомняме, на 10 април стана ясно, че прокуратурата е повдигнала обвинения на шефа на Българския фармацевтичен съюз заради неоснователни твърдения за очаквана липса на лекарства. Обвинението за всяване на паника бе на база на интервю на проф. Стоименова.

След това от Националната пациентска организация изразиха загрижеността си към обвиненията срещу Стоименова.

Според адвокат Михаил Екимджиев обвинението срещу нея нямало да мине в съда.

Междувременно от Фармацевтичния съюз сезираха Европарламента за обвинението срещу своя председател.

На 22 април Софийският районен съд отмени паричната гаранция в размер на 20 000 лева на шефа на Българския фармацевтичен съюз проф. Асена Стоименова.

На 20 октомври 2020 г. ѝ бе повдигнато ново обвинение - старото обвинение, но детайлизирано - за "заблуждаващи знаци за тревога".

www.capital.bg, 27.12.2020 г.

https://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/zdraveopazvane/2020/12/27/4157501_zasht_o_sagata_s_vaksinite_busa_za_krenvirshi_i/

Защо сагата с ваксините, буса за кренвирши и хладилника ЗИЛ не е смешна

Здравните институции напълно се провалиха в осигуряването на законна верига за транспорт и съхранение на ваксините срещу COVID-19

Десислава Николова

Спомняте ли си скандала около държавната фирма "БулБио", за която в края на 2015 г. се разбра, че е произвеждала ваксини, без да има право на това, и е фалшифицирала не

само собствената си документация, но и сертификати на Изпълнителната агенция по лекарствата, за да може да изнесе в срок пратки за Турция? Същата тази фирма, която е под крилото на здравното министерство, направи сега държавата за смях с транспорта на ваксините срещу COVID-19 с микробус за кренвирши.

Смехът по принцип е хубаво нещо, но не и когато държавата очаква да спечели доверие за процеса на ваксинация. Дори държавата документално да оборудва с всичко микробуса на частната компания "Белла" и да излезе, че той смело отговаря на всички европейски изисквания за транспорт на лекарства, то с поставените за съхранение ваксини в съветския хладилник ЗИЛ на преклонната възраст от 40 години в РЗИ - Пловдив, държавното дружество и здравните власти дадоха знак, че в България законите и наредбите за лекарствата може и да не се спазват.

Кой избра "Леки"?

Според закона лекарствените продукти в хуманната медицина, каквито са и ваксините, могат да се внасят и транспортират само от търговци на едро с лекарствени продукти, които трябва да изпълнят редица законови изисквания - като осигуряване на подходящи помещения, оборудване и съоръжения и подходящи транспортни средства, осигуряващи правилното съхранение, разпространение и транспортиране на лекарствените продукти, в съответствие с изискванията на добрата дистрибуторска практика. Търговците се вписват в специален регистър в агенцията по лекарствата (ИАЛ) и непрекъснато са обект на проверки дали спазват тези изисквания. Причината е проста - всички по веригата на лекарствоснабдяването трябва да осигурят качество и безопасност на лекарствата.

"БулБио" беше само производител на над 600 продукта до 13 март тази година, когато държавата започна да купува през него лекарства и консумативи срещу COVID-19. За да се стигне до микробуса за кренвирши, значи държавното дружество не е разполагало със специализиран хладилен автомобил, което поставя под въпрос как точно транспортира собствената си продукция и какво пише в разрешителното му за търговец.

На сайта на дружеството няма обява, че "БулБио" търси безвъзмезден превоз с лицензиран хладилен автомобил за термолабилни лекарства за предстоящата пратка с ваксините. Логично е да се предположи, че е преговарял с останалите търговци на едро с лекарства. В България те са 200 на брой и поне най-големите от тях разполагат с множество хладилни камиони, регистрирани в РЗИ специално за превоз на лекарства, които изискват съхранение при определена температура. Отделно от това, на пазара има и две международни транспортни фирми, регистрирани за превоз на термолабилни лекарства. Към момента няма данни дали им е искана помощ.

На сайта на "Белла" е описано, че производителят на храни е предоставил автомобил в отговор на искане на държавната фирма. Как обаче "БулБио" е избрала да се обърне точно към "Белла" все още е въпрос без отговор. Интересно е дали Държавният резерв например няма три хладилни буса, с които да извърши доставките?

Може ли с бус за кренвирши?

За да бъде законен превозът на ваксините с бус за кренвирши, независимо че става въпрос за дарение от страна на "Белла", държавната фирма трябва да има изричен писмен договор с производителя на храни.

Не само това. Тъй като "БулБио" е сертифицирана по ISO и става въпрос за транспорт на ваксини, чувствителни към температурите, според наредбата за добра дистрибуторска практика, "БулБио" трябва да е направила предварителна проверка на подизпълнителя си, която да удостовери, че той отговаря на изискванията за транспорт на лекарства. Нужни са писмени стандартни оперативни процедури за доставката и транспорта на ваксините, така че да не се допусне повреда или загуба, да се осигурят

съответните температура, влажност, светлина, обезопасени транспортни средства, за да предотврати нарушение на стабилността, целостта на опаковката и евентуално замърсяване на партидата при произшествие.

Отделно от това "БулБио" трябва да подаде предварително заявление за регистрация на хладилния бус в РЗИ.

Всичко това - за да се гарантира безопасността и целостта на ваксините. Възможно е "БулБио" да е подготвила или да подготви набързо всички тези документи, включително и разрешителните, но липсата на предварителни разяснения от страна на държавата създава поле за спекулации и съмнения.

Всичко това трябва да се проверява стриктно от Изпълнителната агенция по лекарствата, която редовно глобява складове и аптеки за най-малки отклонения в начина на съхранение на лекарствата. В случая с ваксините, изпълнителният директор на ИАЛ се видя в кадър как помага за бутането на количката с партидите и явно не вижда никакъв проблем и собствено задължение да провери какво се случва и да наложи глоби.

Според европейските регламенти и лекарствения закон производителят носи отговорност за това продуктът му да не се компрометира, докато пристигне до пациента. "Капитал" отправи своите въпроси до Pfizer докде се простира отговорността им при доставката на ваксини. ЕК съобщи, че компанията отговаря за доставката до съответните държави. След това се предполага, че като европейска страна България ще осигури до край веригата за доставка до пациентите.

Може ли в хладилник ЗИЛ?

За разлика от буса за кренвирши, където все пак може стандартите да са спазени, при 40-годишния хладилник в Пловдив краткият отговор е - не, не може да се ползва такава техника за такива цели и да се очаква обществото да има доверие в системата. Излъчените телевизионни кадри от цял свят показаха начина на съхранение на ваксините - в специални хладилници, които да следят непрекъснато температурата и условията на съхранение.

Съветският хладилник в РЗИ - Пловдив, няма монтирани никакви уреди за следене на температурата и условията са толкова архаични, че дори премиерът Бойко Борисов се притесни в кадър на живото си излъчване във Facebook, че поиска хладилникът бързо да се затвори.

Тази ситуация е още по-нелепа, след като от седмици се знае, че в Пловдив ще пристигнат ваксини, които трябва да се съхраняват в хладилник, и очевидно никой не се е подготвил за това.

Изгубеното време

Още от ноември държавата се подготвя за посрещането на ваксините срещу COVID-19, като включително образува и специален щаб за целта. За това време обаче държавната фирма "БулБио" не е успяла да се снабди с хладилен бус, а РЗИ-тата - с професионален хладилник за съхранение на ваксините. Кое то най-малкото означава, че и ваксините от задължителния имунизационен календар се съхраняват по съвсем същия ненадежден начин, а вероятно се транспортират до лекарите в хладилни чанти, в които също няма мониторинг на температурата..

Така, ако някой все пак се разболее след ваксината, може спокойно да съди държавата за това, че не е осигурила условия за правилното съхранение на ваксината.

В случая обаче ще попадне в омагьосан кръг при търсенето на доказателства. И РЗИ, и "БулБио", и Изпълнителната агенция по лекарствата са структури на здравното министерство, в чиито възможности е да издадат всички необходими документи и да не признаят, че нещо не е наред. Вероятно и дълго време ще обясняват как всичко с буса

за кренвирши е прекрасно и законно, и единственият проблем е, че е брандиран. Както и с хладилниците.

Това, разбира се, няма как да увеличи доверието на хората, че всичко с ваксините се случва по закон и според правилата и че качеството им е непокътнато. Както и трудно ще даде спокойствие на който и да е производител, че държавата може да осигури напълно качествена и законна среда за продажба на продуктите му, а не да го компрометира по най-примитивния начин.

www.bnt.bg, 28.12.2020 г.

<https://bntnews.bg/news/nai-vazhnoto-za-vaksinite-otgovorite-na-vashite-vaprosi-1088969news.html>

Най-важното за ваксините: Отговорите на вашите въпроси

Ваксинацията срещу COVID-19 в България започна официално на 27 декември. БНТ ви даде възможност да зададете въпросите, които ви вълнуват най-много чрез новинарския сайт BNTNEWS.BG. Електронната ни поща буквално беше залята от различни питання за ваксините, затова ние се обърнахме към експерти, с които да проверим информацията и да получим най-точни и изчерпателни отговори. Ето какви са те.

Коя е най-подходящата ваксина за хора с диабет тип 1 и за хора с диабет тип 2? (Въпрос на Надя Баялцалиева)

Контролиран диабет 2 не е изключван от проучванията и тъй като е с повишен риск при боледуване, е с приемливо съотношение риск полза. За диабет тип 1, който е по чест в детската възраст, вероятността да има изследвани в групата е по малка, съответно данните са недостатъчни за препоръка и е въпрос на индивидуална преценка с личния лекар. А според информацията от листовката на ваксината на "Пфайзер" и "Байонтек", няма клинично значими разлики в общата ефикасност на ваксината при участници с риск от тежка форма на COVID-19, включително тези с 1 или повече съпътстващи заболявания, които увеличават риска от тежка форма на COVID-19 (напр. астма, индекс на телесната маса (ИТМ) ≥ 30 kg/m², хронично белодробно заболяване, захарен диабет, хипертония).

Могат ли да се ваксинират хора с алергии и автоимунни заболявания като Хашимото?

За хората, които са с алергия към храна, лекарства и някакви други външни фактори или са имали минимум един алергичен епизод в своя живот, би трябвало да се въздържат от ваксиниране. Това са препоръките на комисията по лекарствени средства в ЕМА, наложили се след две алергични реакции при поставяне на ваксина във Великобритания за по-голяма безопасност. Но групата хора с алергии остава под особен надзор, докато не се съберат достатъчно данни. Някои от нашите експерти имунолози препоръчва да се взима една седмица преди и една след ваксинирането антихистаминови лекарства. За автоимунните заболявания не може да се отговори еднозначно. Но добре при добре компенсирано Хашимото се приема, че може да се поставя ваксина.

Как ще става преценката дали си не си с COVID-19 към момента на ваксинация - с тест или само с преглед на място от лекар?

В клиничните изпитания на новата РНК ваксина на "Пфайзер" и "Байонтек" са били ваксинирани дори позитивни т.е. носители на вируса. Не само че не пречи, но ваксината дори стопира развитие на заболяване. Така че няма пречка да се ваксинират носители затова и тест не е необходим. Достатъчно е човек да е клинично здрав.

Ако се окаже, че не можеш да се ваксинираш по медицински причини, а ти се налага да пътуваш и бъде въведено задължително изискване за ваксинация, ще има ли нещо като документ в който да се посочва защо не можеш да се ваксинираш и в крайна сметка да можеш да пътуваш?

Забраната за пътуване без ваксинация е с цел да се предотврати разпространението на заболяването. Докато не отминне тази епидемия или ако не отпаднат мерките за всички, няма логика да се правят изключения.

Ако си се ваксинирал, ще има ли документ, в който да се посочва, че имаш ваксинация, в случай че въведат задължително изискване за ваксинация при пътуване?

(Въпрос на Албена Христова)

Обмисля се въвеждането на общ европейски документ. По всяка вероятност решението за това ще излезе в най-скоро време.

Разработва ли се пептидна ваксина и ще бъде ли подходяща за хора с териодит на Хашимото?

(Въпрос на Иванка Голева)

Да, има няколко пептидни ваксини, ЕК има договор с Янсен и Новавакс, но те няма да бъдат одобрени скоро. Все още не е ясно, кои ваксини ще са най-подходящи тиреодит на Хашимото. По принцип пептидните ваксини не са особено подходящи за предразположени към алергии. За новите РНК ваксини Хашимото не е противопоказание.

Никъде не намерих информация за фазите/етапите на ваксиниране във времето. Колко време ще се събира информация кой желае да бъде ваксиниран? Например медиците-докога трябва да определят своето решение? Кога ще започне ваксинацията на тази първа група? Как това във времето ще се приложи и за другите групи? Ако има тази информация, човек може приблизително да пресметне кога ще дойде неговият ред.

(Въпроси на Пламен Раловски)

Времеви график за различните фази няма. Причината за това е, че няма никаква яснота и гаранция за доставките на ваксини и колко ще са желаещите в определените групи. Но от координационния щам очакват и другите видове ваксини да бъдат одобрени в най-скоро време и още в началото на годината да имат засилени доставки на нови количества ваксини.

Искам да попитам, кой експерт следи за научните статии и патентите в тази област? И дали наистина Шлемник байкалски, Андрографис, Хесперидин и Лактоферин действат срещу свързването на вируса с клетките?

Ако някой носител на патент претендира, че добавката му действа срещу свързването на вируса с клетките, би трябвало да докаже това по категоричен начин в клинични изпитания. Това се извършва от големи фармацевтични компании, които имат възможност да проведат широкомащабни клинични изпитания. Тези компании следят

много внимателно всички патенти и подбират най-обещаващите. Въпреки това, огромна част от тях се провалят при изпитанията. И ако нито един научен колектив не е решил да доказва ефекта на тези добавки срещу COVID-19, въпреки силно мотивиращото финансиране и от страна на ЕК, това би трябвало да ви ориентира да не залагате на тези добавки, като защита.

Имам желание да се ваксинирам възможно най-скоро, тъй като полагам неотложна грижа за баща си. Баща ми е на 78 години, онкоболен, с рак на белия дроб и множество други заболявания. Ще има ли възможност да ми бъде поставена ваксината заедно с медицинските лица? Какво трябва да направя, за да се случи това?

(Въпрос на Станислав Пондев)

С неотменимо предимство за ваксиниране са медицинските лица, тъй като те се грижат за много болни. Ще трябва да изчакате реда си и това, което можете да направите, е да се обадите на вашия личен лекар, който да ви впише в списъка с желаещите възможно най-бързо, за да може да сте от първите, когато започне ваксинирането на групите, към които принадлежите. Според координационния щаб, в началото на годината се очакват много доставки и има вероятност по-скоро за започнат следващите фази.

Имам удостоверение, че съм българско здравноосигурено лице с непрекъснати здравноосигурителни права, издадено от НЗОК и РЗОК-Варна. Това ми създава доста главоболия и неудобства, дори с личния ми лекар и затова в последно време или не следя здравния си статус, или когато се наложи бъркам дълбоко в джобовете си. Проблемът идва от факта, че притежавам това удостоверение и лично аз не съм попадала на лекар, който го признава. Ако се разболея от COVID-19 какво следва да правя, имам ли право на ваксина и към кого трябва да се обърна?

(Въпрос на Румяна Хараламбева)

Ако имате проблеми с личния си лекар, можете да го смените и е препоръчително да го направите възможно най-скоро. Защото доказателството, че сте болен с COVID-19 е ПСР теста, а от скоро вече и антигенния тест. Личните лекари вече могат да издават направления за тези изследвания. Или ако вашия работодател поема тези тестове или си платите сама, личният ви лекар веднага ще види това отбелязано в системата. Ако боледувате е добре да поддържате връзка с личния си лекар, защото той най-добре може да прецени дали и в кой момент се развиват усложнения от инфекцията и да ви насочи към болница. И никъде в този път не ви трябва удостоверение, че сте здравноосигурена. Вашият здравноосигурителен статус е отбелязан в базата данни на НЗОК, НОИ и НАП. Така че проверката, за всеки в системата, на когото това е нужно, е много бърза.

Доказано ли е че е безопасно да си сложим ваксина след като сме преболедували COVID-19? Няма ли реакцията на организма да е фатална или пък да причини по-сериозни здравни проблеми?

Нищо фатално не би могло да се случи, ако след преболедуване направите ваксина. Още повече, че преболедуването, макар и много рядко, не означава непременно добър имунитет към вируса. Но по принцип, до 6 месеца след боледуване е по-скоро излишно да се слага и ваксина. След това се приема, че имунитетът към вируса е поотслабен и има риск отново да се заразите. Но е голяма вероятността паметовите имунни клетки да си свършат работата и ако се стигне до заболяване, симптомите да са много по-леки

и да отминат по-бързо. Но целта на ваксините е да не се допуска вируса в организма, което е ролята на антителата. Затова е добре да си направите тест за количествен анализ на антитела, който е най-висок в 40-тия ден след преболедуването и да коментирате с вашия личен лекар, дали и кога е най-добре да се ваксинирате.

Уважаеми журналисти, очевидно на вас се пада тежката задача да информирате качествено българският народ по отношение на ваксините, защото до сега нито представителите на здравно министерство нито на НОЩ дадоха пълна и изчерпателна информация за тях. На първо място, моля разяснение най-добре в присъствието на специалист принципа на действие на новите ваксини, защото за много хора той е абсолютно неизвестен. Става дума за иновативни ваксини, които до сега не са познати на хората. Второ, моля да публикувате пълния списък с възможните нежелани ефекти от ваксината. Прилагам извадка от списъка, презентирани от FDA. И трето, много важно е да се изясни кой и при какви условия ще поеме отговорност при проявата на странични ефекти от ваксината и по какъв ред, ще може да си търсим правата.

(Въпроси на Мария Монева)

За принципа на действие на РНК ваксините можете да чуete от експерти дори обяснено ето тук:

И носители на Ковид могат да се ваксинират. Ексклузивно пред БНТ фармакологът, участвал в одобрението на ваксината

Листовката или продуктовата информация също можете да видите тук:

Вижте листовката на ваксината на "Пфайзер"- "Байонтек"

А иначе, страничните ефекти от поставянето на ваксина са минимални и краткотрайни и зависят изключително от индивидуалното състояние на всеки. Те могат да се обсъдят с лекаря за всеки конкретен случай. РНК - ваксините са иновативни и еволюционно подобри и не се очаква, че страничните ефекти биха били повече от класическите. Точно обратното – някои от деликатните места в механизмите на действие на класическите ваксини са преодолени. А и те, за разлика от старите ваксини, могат да събудят нужния за една вирусна инфекция клетъчен имунитет. Това обяснява и огромния процент на защита, който дават – 94-95%. Само за сравнение – ефикасността на противогрипните ваксини се оценява към 60%. Именно заради по-високата ефективност на РНК ваксините си струва да се поеме и по-тежката и сложна логистика, свързана с осигуряване на минусови температури за съхранение.

Търсенето на права не е по-различно, отколкото при увреда с други ваксини или лекарства. При неправилно поставяне или съхранение – в зависимост от причините за настъпилата увреда, отговорност могат да носят различни хора. Препоръчваме да прочетете мнението на адвокат Шаркова ТУК.

Ще може ли ваксината да се поставя при наличие на алергия към антибиотици?

(Въпрос на Димитрина Илиева)

За хората, които са с алергия към храна, лекарства и някакви други външни фактори или са имали минимум един алергичен епизод в своя живот, би трябвало да се въздържат от ваксиниране. Това са препоръчали от комисията по лекарствени средства в ЕМА, след две алергични реакции при поставяне на ваксина във Великобритания за по-голяма безопасност. Но тази група хора с алергии остава под особен надзор, докато не се съберат достатъчно данни. Някои от нашите експерти имунолози препоръчва да се взима една седмица преди и една след ваксинирането антихистаминови лекарства.

Моля да предложите на Оперативния щаб да помислят след ваксинацията всеки да получи удостоверение, че се е ваксинирал. Убедена съм, че този документ ще бъде необходим за пътуване, почивка или работа.

(Предложение на Маргита Владимирова)

Да, обмисля се да се издава общ европейски сертификат или документ, еднакъв за всички в ЕС.

www.bgnesagency.com, 28.12.2020 г.

<http://bgnesagency.com/bulgaria/доц-мангъров-призова-хората-да-се-вакс/>

Доц. Мангъров призова хората да се ваксинират срещу COVID-19

“Хората, които не са изкарвали, особено хората, които са на възраст и имат едно или няколко придружаващи заболявания, бих препоръчал да се ваксинират.”

Това каза пред БНТ доц. Атанас Мангъров. “Ние с премиера водихме дълъг разговор навръх Коледа, в който му обясних как стоят нещата. Хора като него, които са изкарвали заболяването и хора като мен, които имат антитела, няма нужда да се имунизират. Това няма да бъде имунизация, а само набоцкване. Целта на ваксинацията е да се създаде колективен имунитет срещу коронавируса”, допълни доц. Мангъров. Той заяви, че винаги е препоръчвал ваксините. “Ако не бях изкарал болестта, щях да се ваксинирам, но имам антитела”, допълни още доц. Мангъров. /БГНЕС

www.standartnews.com , 28.12.2020 г.

<https://standartnews.com/balgariya-zdraveopazvane/kunchev-sled-praznitsite-shche-se-reshava-za-merkite-447599.html>

Кунчев: След празниците ще се решава за мерките

На фона на по-малкото заразени в последните дни главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев обяви пред БНР, че в първата пълна работна седмица след празниците Оперативния щаб и Здравното министерство ще вземат решение за COVID мерките в страната.

Процесът по ваксинация срещу Covid-19 е започнал според предварителните очаквания. Заради празничния период някои от болниците са предпочели по-голямата част от имунизациите да се случи, когато повече медици са на работа. Това обясни пред БНР главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев, според когото сме поставили „началото на края на тази пандемия“.

Наличието на съмнения и слухове влияе върху нагласите на желаещите да се ваксинират, смята Кунчев. Той припомни, че отделните пратки от ваксините са придружени от кратката характеристика на продукта и листовката за пациента.

„Първите количества са по-скоро символично начало. В началото на новата година ще говорим вече не за 5 хиляди, а за 50-60 хиляди дози“, уточни доц. Кунчев.

„Може би в началото не всички, които желаят, ще могат веднага да достигнат до ваксината, но до месец-два това ще се случи“, увери главният държавен здравен инспектор.

„Най-мотивирани са работещите в Covid отделенията, защото виждат колко коварен и опасен е този вирус“, допълни той.

Според Ангел Кунчев ключово е доверието сред обществото, а резултатът от една такава кампания показва колко е зряло едно общество и колко вярва на експертите си.

„С тръгването на реалните количества през януари и включването на другите ваксини ще разполагаме с количества, които ще ни позволят да разгърнем кампанията не само в тази първа фаза – за здравните служители, а и във всички видове домове. Те са над 400, разпръснати са в цялата страна, ще трябва да работят мобилните екипи“, обясни Ангел Кунчев.

Създадена е стройна организация за проследяване както на нежеланите реакции, така и на ефективността на продукта.

„Страната ни си има система за съобщаване на нежеланите реакции – всеки може да съобщи за такава реакция. До момента от близо 700 имунизирани вчера лица няма такива“, отбеляза доц. Кунчев.

По думите му говорим за очаквани реакции, описани в листовката и знаем, че е възможно да се проявят, макар и рядко.

Запитан за тенденцията на намаляване на броя новорегистрирани случаи на инфектирани с коронавирус, Ангел Кунчев изтъкна, че по модела и на предишни грипни епидемии по време на дългите коледно-новогодишни празници се отлага посещението при лекар, затова „официалната статистика почти се срива“. Пълна картина какво се случва ще имаме при изтичането на една пълна работна седмица след 4 януари. Ако тенденцията към намаляване се потвърди, ще има възможност да се обмисля и разхлабване на мерките.